

UTICAJ VARIJANTE OPRAŠIVANJA NA ZAMETANJE PLODOVA SORTE VIŠNJE 'LENKA'

Institut za voćarstvo, Čačak, Kralja Petra I br. 9, 32000 Čačak, Republika Srbija

Univerzitet u Beogradu, Poljoprivredni fakultet, Nemanjina 6, 11080 Zemun, Republika Srbija

Institut za primenu nauke u poljoprivredi, Bulevar despota Stefana 68h 11000 Beograd Republika Srbija

dr Slavica Čolić

Institut za primenu nauke u poljoprivredi, Beograd

Istraživanja su finansirana sredstvima Fonda za nauku Republike Srbije (GRANT No. 7739716)

Redovni prinosi i vrhunski kvalitet ploda su dva glavna cilja u programima oplemenjivanja višnje. Pored toga, prioriteti poboljšanja uključuju pogodnost za mehaničku berbu i preradu, kasno cvetanje da bi se izbeglo oštećenje od prolećnog mraza, okruglu košticu, otpornost na *Blumeriella jaappii* i *Monilinia laxa*, samokompatibilnost i dugačak interval zrenja.

Do sada je priznato 10 sorti a dve su u postupku priznavanja:

Institut za voćarstvo, Čačak: Čačanski Rubin (1973), Šumadinka (1984), Nevena i Iskra (2014), Sofija (2015)

Institut PKB Agroekonomik: Lara (1993), Leda (2018)

Udruženje poljoprivrednika Feketić: Prima (2013)

Poljoprivredni fakultet, Beograd: Lenka (2014) Superior doo:

Ivo (2018)

cv. 'Lenka' (*Prunus cerasus* L.)

Vreme cvetanja: druga nedelja aprila (Gisela 6) Vreme

sazrevanja: sredina juna (Gisela 6) Rodnost: **Samooplodna?**

Plod: oko 8g, randman 93%, duga peteljka \approx 5cm Suva

materija: oko 18%

Kiseline: oko 1%

Veoma je otporna na ekonomski važne bolesti kao što su *Monilinia laxa*, *Monilinia fructigena*, *Blumeriella jaappii* i *Wilsonomyces carpophilus*.

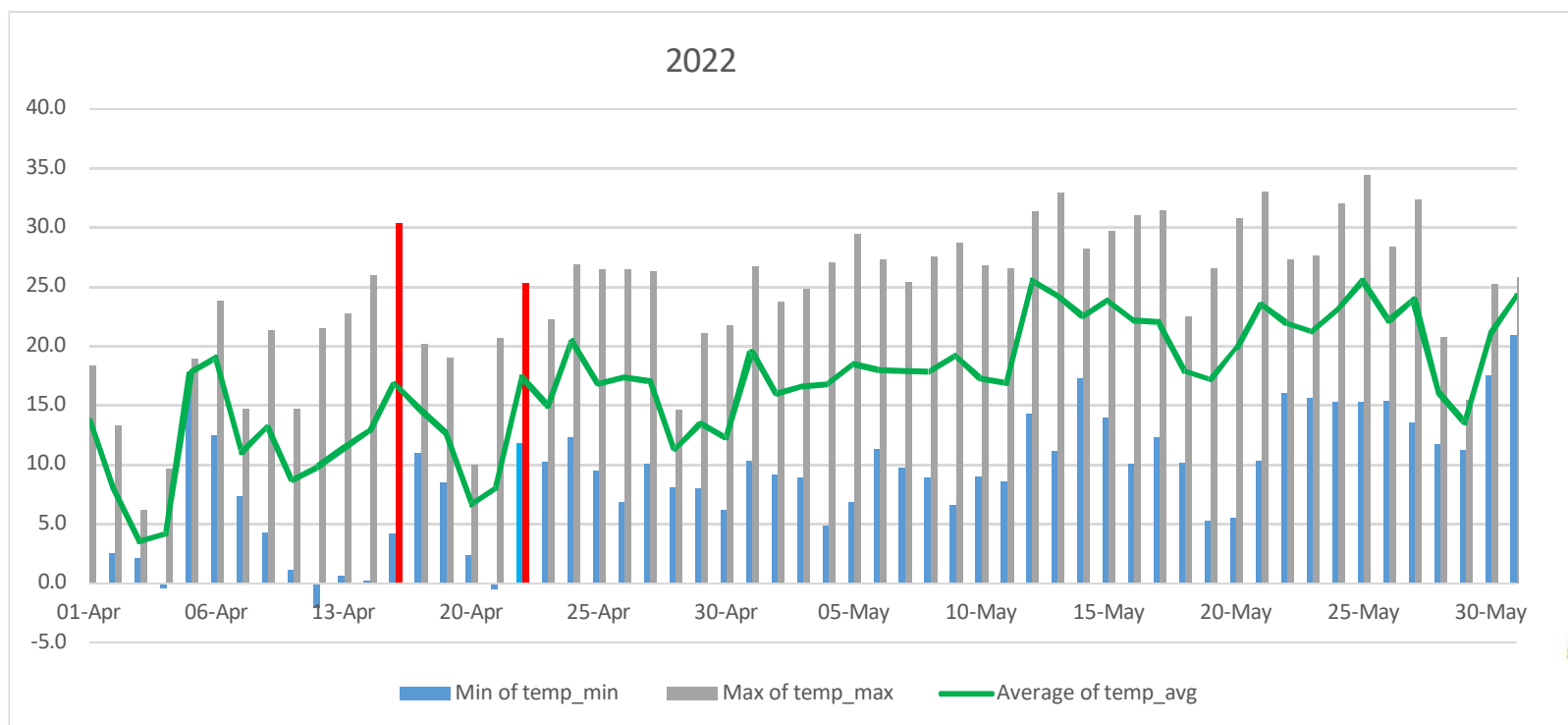
Zbog krupnog ploda i prijatnog ukusa preporučuje se za stonu potrošnju i preradu

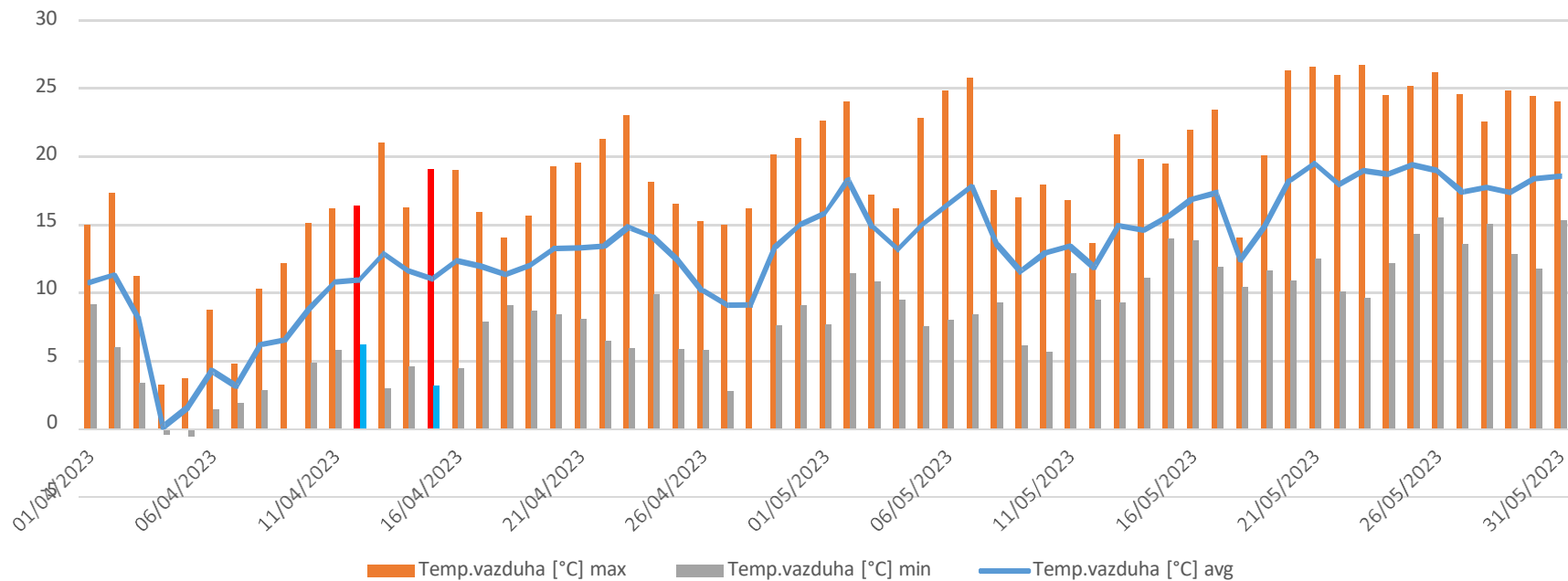

Jedan od najvažnijih koraka u tehnologiji gajenja višnje je izbor adekvatnih oprašivača, cilj oglada je bio da se ispita zmetanje plodova u različitim varijantama oprašivanja (samooprašivanje, slobodno oprašivanje i unakrsno oprašivanje polenom sorti 'Érdi Bötermö', 'Sofija' i 'Šumadinka', i na osnovu toga preporuče adekvatni oprašivači za sortu 'Lenka'.

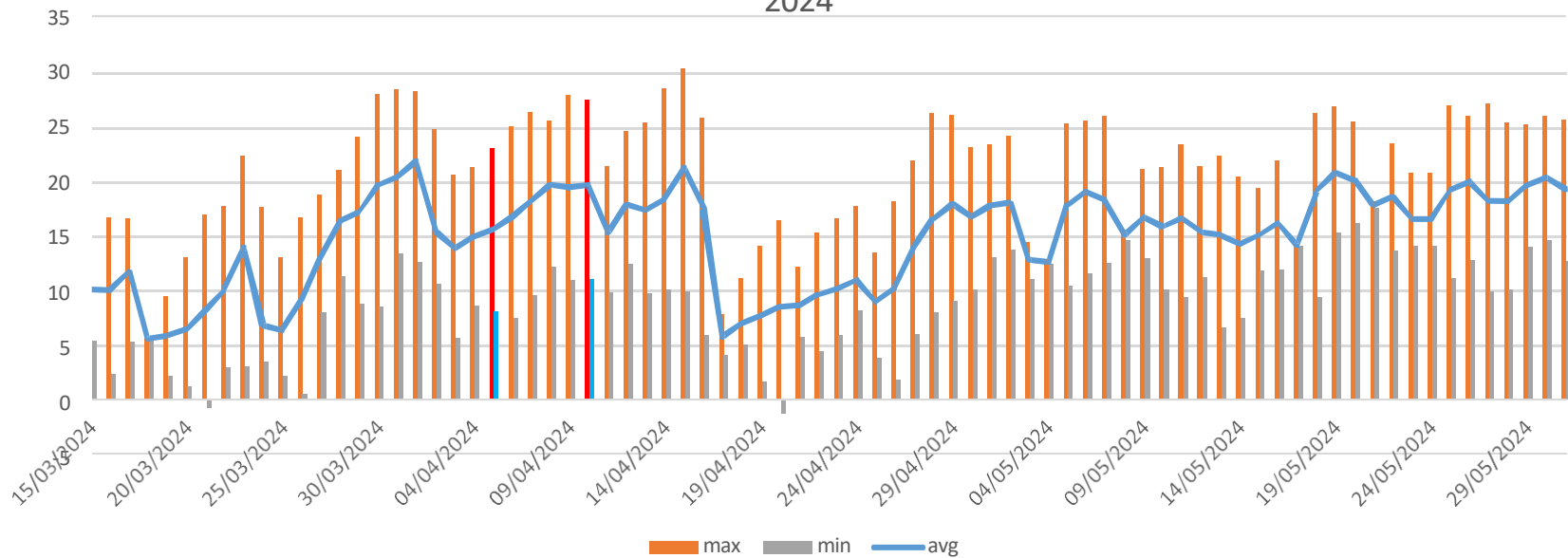
Ogled je realizovan u kolekcionom zasadu višnje na Ogladnom dobru "Radmilovac" Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu tokom trogodišnjeg perioda (2022–2024). Funkcionalna sposobnost polena oprašivača i sorte 'Lenka' utvrđena je primenom testa klijavosti in vitro na hranljivoj podlozi sa 1% agara i 12% saharoze, na temperaturi od 17°C. Efikasnost oplođenja utvrđena je poređenjem broja inicijalno (28 dana nakon oprašivanja) i finalno (u fazi sazrevanja ploda) zametnutih plodova u odnosu na broj oprašenih cvetova

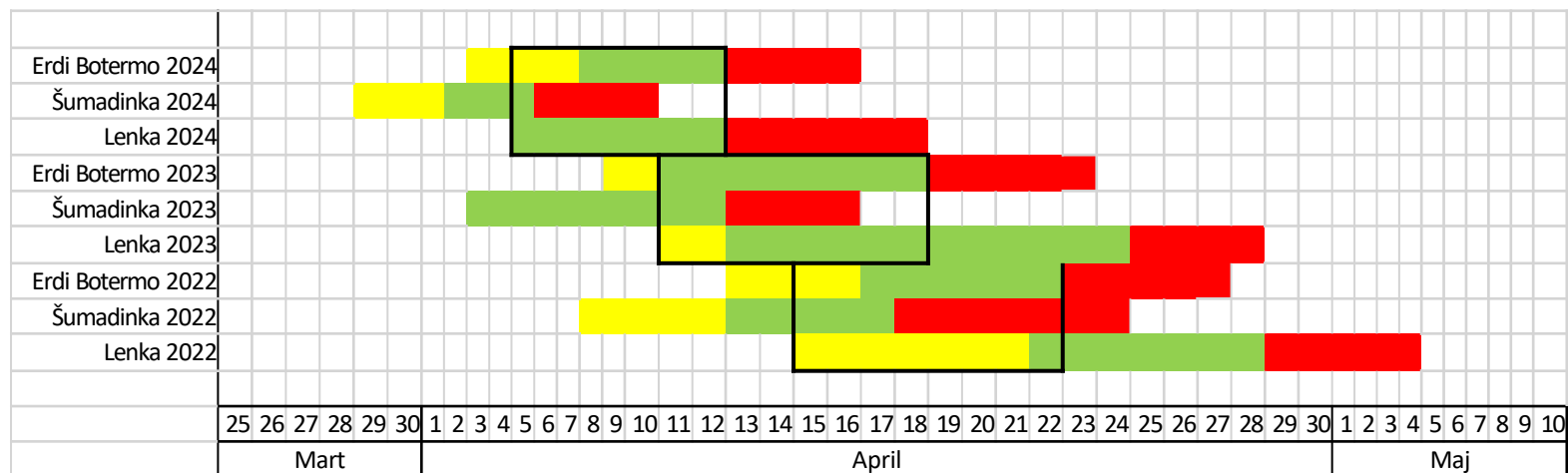
2023

2024

Ispitivanje vremenskog preklapanja fenofaze punog cvetanja Lenke i potencijalnih oprašivača

	Početak cvetanja	Puno cvetanje	Precveta vanje	Kraj cvetanja	Trajanje cvetanja
Lenka	BBCH 61	BBCH 65	BBCH 67	BBCH 69	17
2022	15.04.	22.04.	28.04.	04.05.	21
2023	12.04.	15.04.	25.04.	28.04.	17
2024	05.04.	10.04.	15.04.	18.04.	14

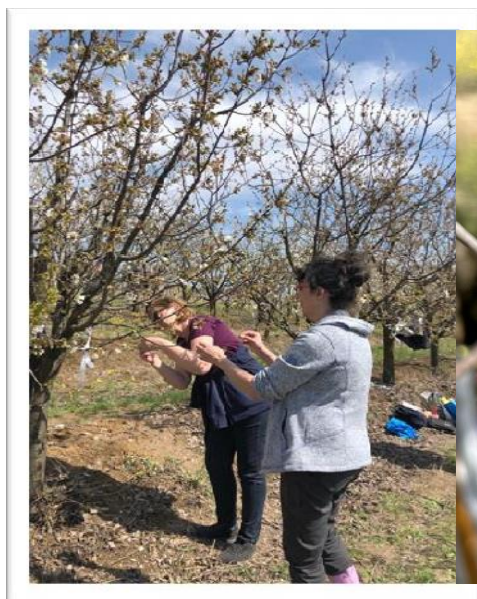
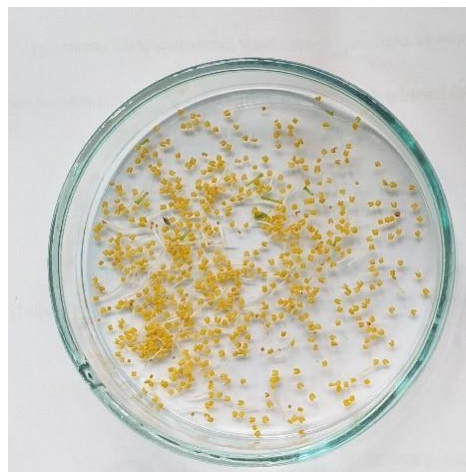
	Početak cvetanja	Puno cvetanje	Precveta vanje	Kraj cvetanja	Trajanje
Šumadinka	BBCH 61	BBCH 65	BBCH 67	BBCH 69	14
2022	08.04.	12.04.	18.04.	23.04.	16
2023	03.04.	06.04.	13.04.	15.04.	13
2024	29.03.	02.04.	06.04.	10.04.	12

	Početak cvetanja	Puno cvetanje	Precveta vanje	Kraj cvetanja	Trajanje cvetanja
Erdi Botermo	BBCH 61	BBCH 65	BBCH 67	BBCH 69	14
2022	13.04.	17.04.	23.04.	26.04.	14
2023	10.04.	14.04.	19.04.	22.04.	13
2024	04.04.	08.04.	15.04.	18.04.	14

Klijavost polena (%), 12% saharoza

Sorta	2022	2023	2024	prosek
Lenka	27.8	0.0	22.3	16.7
Šumadinka	37.0	29.2	38.0	34.7
Erdi Botermo	18.8	22.7	3.2	14.9
Sofija	22.2	52.3	6.6	27.0
prosek	26.4	26.0	17.5	23.3

Efikasnost oplodjenja

	% zametnutih plodova -inicijalno				% ubranih plodova			
	2022	2023	2024	prosek	2022	2023	2024	prosek
Šumadinka	46.9	40.2	34.4	40.5	14.6	5.2	18.4	12.73
Erdi Botermo	41.2	40.5	14.6	32.1	7.7	17.2	4.6	9.83
Sofija	45.2	34.4	31.0	36.9	14.2	7.5	18.6	13.42
Lenka samooplodnja	28.5	18.0	27.0	24.5	0.5	0.0	11.2	3.91
slobodna	54.8	47.9	20.4	41.0	5.8	9.9	13.0	9.55

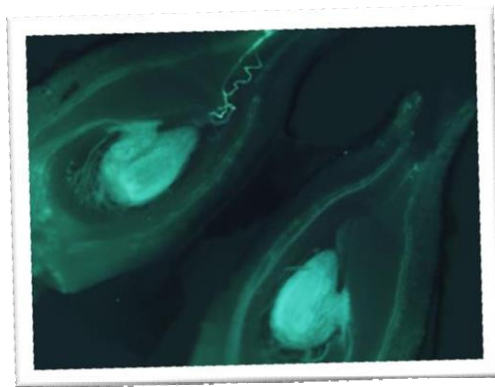
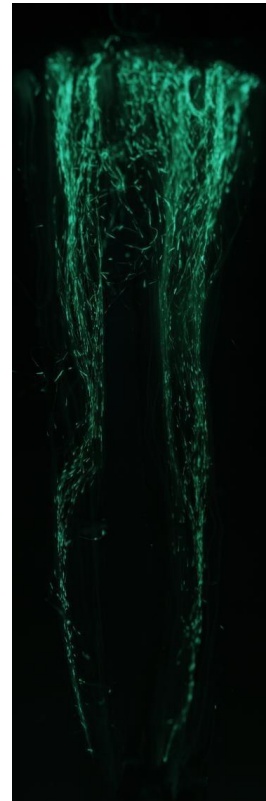
Na osnovu dobijenih rezultata, sorte 'Šumadinka' i 'Sofija' se mogu preporučiti kao dobri oprašivači za sortu 'Lenka'

Ispitivanje vitalnosti semenih zametaka

nulti dan, 3. dan, 6. dan 10. dan 14. dan, 21. dan

Utvrdjivanje efikasnosti rasta polenovih cevčica u stubiću i plodniku pri strano- i slobodnom oprašivanju (ispitivanje parametara rasta metodom fluorescentne mikroskopije)

HVALA NA PAŽNJI!

